

MOTHA MRD KONE

Pour Védrine

kibaru

a bè bò kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kònò

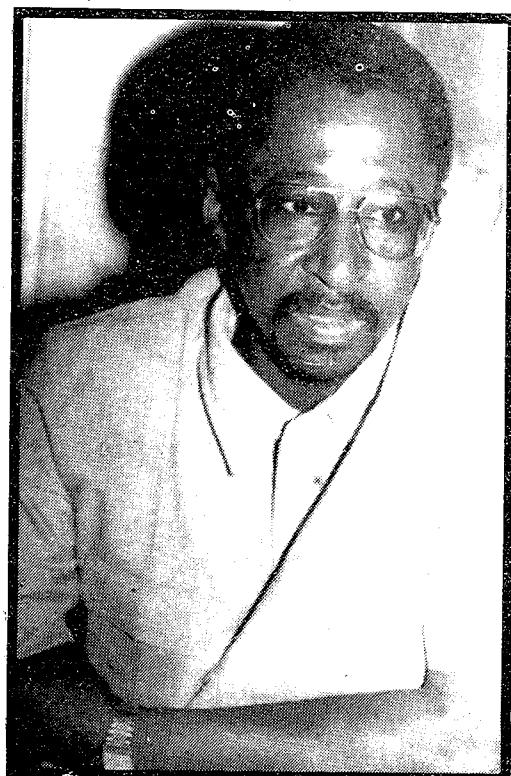

(a bò ne 8)

1er M€
dine baarakelaw
ka gintan don

San 1990 1er M€
gintan mase ka k€ Mali baarakelaw
fe,k'a d'u jeñogon
Mamadu Gundo SIMAGA
fatuli kan

(a to be ne 8 la)

fure Mamadu Gundo SIMAGA

Senekelaw
laben
tuma sera

Ka bɔ Mali balikukalan baarada "DNAFLA" la

**SAN 1990,
BALIKUKALAN
TOGOLA SAN**

Gundo tè bilen, dinyè jamana hòròyalenw bëenna a kan ka kè-rènkèrènni kè nyinan san na, n'o ye san 1990 ye, k'a kè balikukalan tògòla san ye. Kun jumèn na? Ka da kunba saba kan: Fòlò, kalanbaliya ye dinyè kunko gèlènba dò de ye bi; Filanan, kalanbaliya ni yiriwali ni faantanya bè nyògòn na, wa jamana kònò mògòw ka lafiya n'u ka hèrè sababu fòlò y'a silatunnuni ye; Sabanan, kalanbaliya (kunfinya) tè mògò dakan ye, fèn don min ye dili don kosèbè, n'a ban man di, nka n'a kèlèla ni dusu ni timinandiya ni hakili ye, a bè kòsagon.

San 1990 kèlibalikukalan tògòla san ye, o kòrò tè ko dununw ni balaw ni nkòninw ka ta k'u fò ka nyènajèw kè dinyè fan bèe, a kòrò de ye ko dabaliw, fèerèw ka tigè, walew ka kè jamana bèe fè, cogo min kalanbaliya kèlèli ka bò dinyè kònò, o dusu bè don bèe la; a bè kè bèe kunko ye. San kelen in hukumu kònòna, dabali tigètaw siratigè la, an ka jamana ye nyògòn dabba dò labèn jamanadenw ni nyògòn cè kunnasè-bènni na. Nyògondan in kun

fòlò daminèra jumadon, mari-sakalo tèmènen tile 16 na, arajo la.

Nyògondanba don, saba a nyè-sinnen bè jamana den bèe ma, maa o maa, n'o ye dò kè balikukalan na, walima n'o b'a bolo dayòrò dòn an ka kanw na, jamana den bèe, kònòta fara kòkanta kan. Kunnasèbènni yèrè ye mun ye? Nafa jumèn b'ala? Kunnasèbènni tèdòwèrè ye, kunnasèbènni ye baara ye, min senfè karamògò bè danyè damadòw walima masalabolo kunkurunnin dò kalan kalandenw kun, olu bè min sèbèn u kun na.

Kunnasèbènni kun ye k'a dòn ni kalandenw bè se ka sèbènni kè konyuman sèbènni sariyaw la a ka kan na, walima faso kan wèrè kalanta la a fè.

Kunnasèbènni kun ffolò kèbagà minnu ka baara mana nyè, olu bè tila ka kun filanan (kunnasèbènni filanan) kè; ngana minnu mana bò olu la, olu bè kè kun sabanan (kunnasèbènni laban) kèbagaw ye, minnu cèma sa an na cèdancèw dòn. Min ye ladiyalanko ye, ani kunnafoniwèrèw nyògondan in yèrè kan, an da na se olu ma kibaru nataw kònò.

Sumana Kane
Balikukalan Baarada

bamanankan

sigilan	: siège
silamè	: musulman
sewa	: se réjouir
senkuru	: cheville
šajègè	: anguille
sa	: serpent
sago	: volonté
pòsòni	: poison
pòri	: bière
pewu	: tout à fait
puruti	: ruer
pagati	: paquet
pankurun	: avion
panpan	: sautiller
nyun	: charger
nyuman	: bon, beau
nyoni	: pousser
nyòn	: respirer
nyimi	: pou de t te
nyògonye	: entrevue
nyuguji	: vert
haramu	: interdit, illicite
hakèto	: excuser
hinè	: pitié
hasidi	: égoïste
hèrè	: bonheur, paix
hòn	: tiens ! prends !
haalo	: bailler
kabanògò	: nuage
kabapèrèn	: tonnerre
kabini	: depuis
kaburu	: tombeau
karafe	: mors
kira	: prophète
kiri	: justice
ko	: laver
geji	: mer, océan
genge	: clouer
gere	: corne
gonbo	: ventouse
gorontò	: ronfler
gun	: île
gundo	: secret, confidence
girin	: lourd
furu	: marier
furufèn	: dot
furakè	: soigner
fòlòkò	: poussière
farigan	: fièvre
fasoden	: patriote
fila	: deux
folo	: goitre

Kunnafoni jisumamin kan

Kibaru kanubagaw, a' ni ce.

Karamògò Tumani Yalamu SIDIBE ye nyininkali min ke sògòmada jisumamin kan Kibaru kònò, a jaabi filè :

N balimaw, i ka bana juguya fara a mèenni kan, n'i tugura sògòmada jisumamin na ka kalo kelen sòrò, i b'a jòyòrò y'i ka bana na, n'o dun kèra, i ka kan ka tugu a la fo k'i kènèya.

Bamananw ko ko fèn min bè banabagatò kènèya, k'o bè fa don kènèbagatò la.

Dògòtòròw fana ko ko banakunbèn ka fisa banafurakè ye.

O tuma, o kòrò ye ko halij i kènèyalen kò, jisumamin in ka kan ka to senna sògòma o sògòma, i nyèkobali, bawo bana kòrò bè se ka segin, walima kura wèrè bè se k'i sòrò.

Jimin in daminè na, i bè se ka degun sòrò dòonin, nka o kuntagalà tè janya. Kumadonsow ko gerekura, bò tè taa kunkolodimimisènni kò. Farikolo bèe fana n'a lakari don.

Okò, fura tè saya bali, a kòni bè se ka don tèmè mògò kan. Zapòn dògòtòrò jèkulu in ka jateminè na, jisuma ni daji fòlò ye furaba ye hadamadenma sògòma o sògòma, a dumunikèbali.

Ni mògò min bè kunnafoni wèrè fè nin dilen kòfè, o bè se ka nyininkali kè. Mògò kana bò barafòyòrò la ka taa i kònò gosi kèrèfè.

Zan SAKO,
Zafukuntigi Kaaba Mande
(Mali).

Yèlèma bè ka don " KIBARU " sèbèncogo la dòonin dòonin

Mògò minnu bè «KIBARU» kalan kabini san 1972, olu ka kan k'a dòn ko «KIBARU» ye balikukan dafalan ye.

O siratigè la, ni Mali Balikuka-lansoba ye yèlèma min don Mali kanw sèbèncogo la, o sèbèncogo kura ka kan ka ye «KIBARU» n'a nyògònnaw kònò, i ko «KABAARU», «XIBAARE» ani «JE-KABAARA».

Kabini tumajan, yèlèma donna bamanankan signiden madòw sèbèncogo la, minnu tun ma don «KIBARU» sèbèncogo la fòlò, k'a da kow n'u cogo kan; nka san 1990 kònò «KIBARU» bèn'o yèlèmaw tiimè dòonin dòonin fo k'u faamuya kosèbè a kalanbagaw bèe lajèlen fè Mali kònò an'a kòkan.

O kòsòn, signiden kura kofòlen ninnu bòli daminèra ni sèbènni kunbabaw ye san 1990 zanwuyekalo «KIBARU» kònò.

Taalen nyèfè, «KIBARU» nyèw bée bëna sèbèn ni signiden kura ninnu ye, minnu filè nin ye:

Siginiden Kòròw	Siginiden Kuraw	Misaliw
è	ɛ	tègè : tege
ny	ɲ	nyè : ne
ò	ɔ	mògò : mogò
ng	ŋ	ngana : nana

Kibaru kanubagaw

Ka bò Jumazana

Nin ye bataki ye, min bòra Burama Fònba yòrò, animatèridon ka bò Jumazana, Faana mara la.

Ne Burama Fònba tun bè hamiko min na, o kèra. Sabu la Jumazana bi, i bè mògò min ye k'o tè se ka ko nyènabò fakan na, o tè bérè ye.

O kèra fèn ye, min ye ne sewa. Nyé jateminè kè, n'i ye arajo lamen, juma don fè, i tè miiri Mali tonkun naani yòrò si la, minnu ka bataki tè mèn arajo la bamanankan na.

O kèra fèn ye, min tun ye ne haminankoba dò ye Mali kònò. N bè foli kè kibaru kanubagaw ni kibaru laselaw bée ye, cè ani muso.

N b'a jir'aw la k'a fò kalanden jolen mògò mugan ni duuru bè ne ka santiri la.

N bè Nangò Jabate n'a furumuso fo, olu ye numu ye, u filè Dire, Jumazana fè, ani Nyasòn Bagayògò, ale bè Nèkò, ani Madu Sakò an'a furumuso Mama Jara, olu filè nin ye faanakura.

Burama Fònba
animatèri, Jumazana
Faana mara la.

Nin ye sèbèn ye, min kèra Amadu Sunkara fè, ka bò Kapala Molobala.

Anw fè yan bi Kapala, an ye sannifeere daminè nowanburukalo tile 19 don.

An kapalalakaw ye finyè min sòrò kòori la, nyinan sanji ma kòori labò kosèbè, ka d'a kan sanji labanw kònna ka tigè.

Nyòw kòni ka fisa dòoniñ, nka kòori kògòbaliw cayara.

Ka bò kapa la

An ma kòn ka dannin fana sòrò; nyinan an ye nyòw dannin daminè zuwènkalo tile 4, nka o danni ninnu fana ma falen, fo an seginna a kan k'a dan ko kura ye, o kòfè an ye kòoridanni daminè zuwènkalo tile 19 don.

Sanw fana ma kòn ka na o dannenw kan o fana ka falen joona. Kòori min danna an bolo kòorisi kura don, sanji de ka di ale ye, o kòorisi kura yèrè tògò ko isa 205.

Amadu Sunkara
Kapala Molobala,
Kucala (Mali).

Ka bò Kapala

Nin ye sèbèn ye min kèra ne Amadu Sunkara fè ka bò Kapala, Molobala, Kucala. Kalan dò sigira sen kan an fè yan Kapala «CDMT» mògò fè. A daminèra desanburukalo tile 1, a bè fò a kalan in ma ko karamògòkalan. Dugu 38 de tun bè kalan in na an fè yan. Semidete ye mògò min di an ma ka kalan in kè, o ye Zusutèn Berite ye; ale ye Kapala «ZAER» kuntigi ye. A kalan bè kè tile 10 kònòna. An balimaw, kalan fitinin tè.

Ne Amadu Sunkara ye yòrò min ye kalan in na, o ye a finyè yòrò ye : mògò 38 in na muso tè u cèma. A fòra cè bè yòrò oyòrò la, muso fana ka nyi u cèma. Jatekalanko la, ne bè an kalanbaga fo, ni o ye Berite ye, ani duguw minnu ye a kalan in kè. Nin tun ye sèbèn ye min kèra ne Amadu Sunkara fè, ka bò Kapala, Molobala, Kucala.

Amadu Sunkara
ka bò Kapala Molobala (Mali)

Kuma yɔrɔ

To tobicogo

I bè nyò, a bè se ka kè sanyò, kaba, kenengewalima sunayèrè ye, i b'o susu k'a fiyè k'a bu bò a la. O kòfè i b'a ko ka taa a si mansin na.

O tuma i bè daga sigi tasuma kan ka ji k'a kònò.

Ni ji wulila, i bè filen jèlen ta, ka jiwulilen dòonin kè o kònò ani ji sumalen dòonin, ka sègè bil'o la ka sòrò ka mugu dò k'o la k'a lamaga, o kòfè k'o kè daga kònò, ta kan, k'o lamaga a kana kuru.

N'o tobira, i bè toseri dò soli k'o sigi kérèfè, i bè mugu kè a tò la daga kònò dòonin-dòoni ka sonkalankèk'a lamaga, k'a fasa kosèbè. N'i tilala o la, i b'a datugu fo a ka wusu. O tuma, i b'a bò minèn kònò k'a datugu.

Madamu Sangare
Asitan «DNACOOP»
Buguni

Nsiirin

Nin kèra cè dò ye.
A tun b'a fò, ko n'i y'a mèn i sara, i y'i da de.
A bananen tuma min na, ni dali nege y'a minè, a ko k'a siri so cèmancè jiri la.

I k'a dòn, cè in sara k'a sirilen to so cèmancè jiri la.
Jòfèn o jòfèn, a bèye dafèn ye.

Mòhamèdi Berete,
«AMAP» baarakèla

Boso ni kaado ka sinankunya sɔrɔcogo

Bosokè ni kaadòkè k'u bè taa dugu la. U bè taa dugu min na, o ka jan. K'u to wulafin kònò, kelen y'a kanto tò kelen ma ko kòngò b'ale la. O yòrò bée a nyènaminina ka bin. Kelen in munumununa ka taa jiriba kòfè ka muru bò a kun k'a worobu tigè k'o di a terikè ma, k'a k'o dun. Sogo in dunnen kòfè, a ye joli bòtò ye a terikè woro la, a ko: "ee! ee! cè! Mun de y'i sòrò tan? " A ko: "Foyi". A y'a kun firifiri ka sanfèla lajè: "Ne ye n Sogo de tigè ka d'i ma kòngò kana i faga". Cè in y'a bolo fila meleke a terikè la ka kasi. K'a a o don na ka n'a bila bi la, u tè kojugu kè nyògòn na, u tè joli bò nyògòn na, u tè furu nyògòn ma. Ni minnu y'u tulo gèlèya, olu bè sa

Madamu Tanbura
Habesatu Nbo
«DNCOOP» Kay (Mali)

Ka bò jamadi

Ne Bugu Jara bè nin lètèrè in ci aw ma. Bawo ne nisòngoyalen, dusukun tòoròlen y'a mèn ko an jènyògòn ani an barakènyògòn ani an kanubaga nyuman min n'o tun ye Sedu Ture ye, sañ kalo 11 nan tile 14 Ala ye jènyògòn in minè an na.

Ne Bugu Jara tògò la, Jamadi cè ani muso tògò la, kibaru kanubagaw bée tògò la, Ala ka lahara fisay'a ma dinyè ye, Ala k'a jiginyòrò nyè, Ala ka mèlèkè nyuman sigi a kunkòrò, Ala kira kanu kòsòn kisi ni nèema b'a ye seli alahu Mahamadu.

Bugu Jara
ka bò Jamadi
Kolokani kafò la.

Ka bò Jumazana

Nin ye sèbèn ye, min bòra Jumazana, Zankè Ngolo Fònba fè, Fana mara la. K'a bè foli kè ka taa kibaru kanubagaw bée ma, Mali kònò, an'a kòkan. Ko sanji ye nako hakè min k'u fè yen nyinan, k'o bè nako 51 bò, Jumazana k'u ka samiyèw kòni fisayara kosèbè. K'an bè yòrò min na sisan, ko nyòtigè daminè na, ani kòribòw. K'a ma nyinè Numu Jakite kò. K'a bè foli kè ka t'a terikè ma, n'o ye Kèfa Tarawele k'a n'u ka kònyòn muso, n'o ye Worokiya Tarawele ye, Jumazana kamalebugu, ani Sanpa Jara, o bè tukòrò, an'a muso Kajatu.

Zankè Ngolo Fònba
Jumazana, Fana mara la
(Mali).

N ka kalimu ko di ?

Dòw b'u disi gosi
 K'u ye cè ye
 K'u jigi d'u fanga kan
 Walima u ka fanga;
 Dòw b'u waso
 K'u ye cè ye
 K'u jigi d'u ka jala
 Walima u ka nafolo kan;
 Dòw fana b'u ka tasabiya jira
 Walima u ka jow
 K'u ye cè ye
 K'u jigi da u ka dabaliw kan;
 Nin si tè cèya ye wo
 N ko nalomaya don
 Hakilintanya don
 Cèya m'a fò fangatigiya
 Jòyòròbatigiya ni nafolotigiya
 Dònnitigiya ni dabalitigiya.
 N'i k'i ye cè ye
 Ni waati wulila k'a jò
 K'a lasama
 K'a lamaga
 K'a bò nyògòn na
 K'i fanga ban
 An'i ka fanga k'o dafiri
 K'i ka nafolo ban
 An'i ka jòyòrò ko bòsi i la
 K'i ka dònniyaw tunun i la
 I n'a dòn o tuma k'i tè cè ye;
 An'i ka dabaliw, k'olu tinyè
 N'i k'i ye cè ye
 K'i jigi to i ka sababuw kan
 Ni waati y'a cè ka bò i kòrò
 K'i sababuntanya
 I n'a dòn o tuma ko tigi wèrè
 bè cèya la
 Min n'i tè kelen ye
 Waati de ye cè ye :
 Waati tè ban
 Waati tè jò
 Waati tè kòrò
 Nka hakili bè waati bée kè
 Hakili nyuman kòni
 Mògò fana ye cè ye
 Mògò hakilinyumantigi ko don :
 Hakilinyumantigi bè malo ka saamè

Hakilinyumantigi bè miiri ka taasi
 Hakilinyumantigi bè kaari ka jèn
 Hakilinyumantigi bè hinè ka makari
 Hakilinyumantigi b'a kòfilè k'a nyèfilè
 Hakilinyumantigi bè hakili sòrò ka dusu
 N'i y'a mèn cè,
 Hakilinyumantigi don !

Sumana Kane
 Balikukaramògò
 Balikukan
 Baarada la (Bamakò) (Mali).

**Nsiirin fali, suruku ani
 wulu ka dibò**

Don dò fali, suruku ani wulu taara dibò la. U ye di bò, k'a bò, f'u ye bara belebele fa.
 U yèrèw ye dò dun o yòrò la. U segintò y'a fò ko bée bè bara in ta kelen-kelen, ni dò nana sègèn. Suruku fòlò ye bara ta .A sègènnen, a y'a di wulu ma.
 A y'a ta, k'a yèrè lato kòfè, walasa a bè se ka di dun cogo min, tòw kana bò a kalama.
 A bè to k'a ku don nbara kònò ka to ka di dun fo k'a fa. A sègènnen ye bara di fali ma. Fali ye bara ta k'a sigi a kun. U taara ka taa, ka taa!
 Usurunyalen so la, Suruku ko k'a bè taa bin na. A taalen kòfè, wulu y'i kanto Fali ma k'u ka bara jigin ka di dò dun. Fali ma sòn; wulu y'a fò a ye tun. A sònna, u ye bara jigin ka di dun, k'a dun fo k'a bée ban. Fali ko : «wulu, an bè nin kè cogo jumèn ?»
 Wulu ko : «an ka bara ci, n'a nana an b'a fò ko bara binna k'a ci». Fali ko o ye tinyè ye. wulu ye barà ci. Suruku nalen ko Fali ma :
 «Dibara bè min ?».
 Wulu girinna k'a fò ko bara bée cira.
 Suruku ko jòn y'a ci ?
 Wulu ni Fali ye nyògòn lajè. Fali ma se ka kuma. Wulu y'i kanto ko Fali de y'a ci. Fali kulela ko :
 «han! Wulu! k'a da n na, k'a da n

Seko ni

nal». Wulu fana kulela : «N m'a d'i la, n m'a d'i la!» Suruku y'a dòn ko Fali ma bara ci. A ye wulu gèn, a bolila ka taa. U ye nyògòn gèn, ka nyògòn gèn. Suruku ye wulu sòrò waati min, u fila bée bòra ka bin ka sa.

Magan MANGARA
 (Mali)

Fanga

Ne fanga
 Ne ye fèn sidònbali ye :
 I datuma n na,
 O ye n nyè tununtuma ye i la,
 I tigètuma n na,
 O ye n sinsintuma ye,
 Jòn ko ne tè fèn ye ?
 Jòn ko ne ye fèn ye ?
 Ne ye sabu jugu ye
 Ne ye sabu nyuman ye
 N tigi ye n tògò dabaga ye
 Ni n tun bè se ka n yèrè tògòda
 Bèe tun bè n wele sabunyuman
 Ee, Ala! Ee, Masa! Ee, hadama denw!
 A' ye hinè n na!
 A' ye hinè an na!
 Munna, munna aw tè n wele sabu nyuman ?
 Munna bée bè kule n tile la ?
 Ne kelen nò tè aw ka kule in ye :
 Aw bée nò belebele b'a la.
 N ka ko jugu fara n ka ko nyuman kan
 Aw bè tègèrè fò n ye
 N ka ko nyuman fara n ka ko jugu kan tègèrè o.
 O tuma, n'aw tè ko jugu
 Ni ko nyuman bò nyògòn na
 Aw t'a' ka hèrè n'a tana bò nyògòn na
 Aw kana kule ni n tògò ye bi kò!
 Wa n diyara, tègèrè!
 N goyara, tègèrè!
 N diyagoya, tègèrè!

Mukutari DANBELE
 Lakòlikaramògò ka bò
 Sabalibugu «A» (Mali).

donko kene

Yelcko kuma Sofèrè ni Paranti

Sofèrè ni paranti taatò wayasi la, u ka mòbili tinyènna kungo kònò. Sofèrè k'a ka paranti ma «don mòbili jukòrò, i k'a filè n'a yòrò min man nyi». Paranti donna mòbili jukòrò, a ye waraba dalen sòrò yen. A k'a ka patòròn ma, k'ale bòra baara la, a ka patòròn dimina k'a nenì, nka o bée la, paranti b'a fò k'ale bòra baara la. Sofèrèkè ko : «i bè n nègèn ka na n fili kungo kònò». O la, a girinna ka don mòbili jukòrò. A ye waraba ye tuma min na, a folonna ka bò k'a fò paranti ma : «A fò k'an bée bòra baara la». O la, paranti ni sofèrè bée ye dò fara u sennò kan.

Ayisatu BUWARE
«DNACOOP»
Kulukòrò
(Mali).

Jiriba sumama

Dugukolo kanubaa
Dabakala samabaa
Ngomi yuguyugubaa
Tile kòrò wòsi
N ka foli b'i ye
I ni baara !
N'i m'i biri
Jiginè tè fa
Daga tè sigi
Kònòbara tè fa
Baro tè kè
Yèlè tè kè
Sunògò tè kè
Dugukolo kanubaa
Dabakala samabaa

Faantan jigi
Faama jigi
Dinyè jigi
I sabunyuman !
Jiriba sumama
Dubalensu
San kalo tan ni fila
I kòròla sumanen
N b'i walenyuman dòn
A barika
A barika kunun
A barika bi
A barika sinin
A barika badaa-badaa !

Dawuda Moriba Keyita
BP 1629 (Bamakò).
(Mali).

Jugu jufa bere

Jakuma ye kalo minè
Jakumafin ye kalo minè
Hèrè kalo
Hòrònya kalo
Danbe kalo
Jigi kalo
Yèrèta kalo
Nyèttaa kalo
Kelenya kalo
Hadamadenya kalo
Jakuma y'o minè
Jakumafin mònìmòni
Ye kalo nyèduman minè
Dònniya kalo
Hun ! kònòganko !
Nin bè kè cogo di sa ?
Jakuma in bè sòrò cogo di ?
Nka nin mònè tè ban
Nka nin dimi tè bò
Fo jakumafin in ka sòrò
Ka bere d'a kun
Jugu jufa bere

Ka jugu jufa bere d'a kun
K'a kunci po !
Ka jakumafin in kunci po !

Dawuda Moriba Keyita
BP 1629 (Bamakò).
(Mali).

Ji

Ji, fèn nafama,
Ji, nèema tigi,
Ji de bè jiribaw lanèema
Ka binw lafalen
Ka kòw, baw ni wolonko-
tobaw lafa;
Ji, sènèkèlaw jigi,
Ji, mònnikèlaw jigi,
Ji, bagangènnaw jigi.
Ni minnògò y'i sòrò
I b'i nyèsin ji de la,
N'i nògora,
I b'i nyèsin ji de la,
Ji !
A manku tu tè se ka ban,
Nka n'an fara ji la,
An b'a latinyè !

Mamadu Tarawele n°1,
Baarakèla Mali sinima-
kow
baarada la Bamako
(Mali).

Kuma kòroma

Fèn kelen bè dinyè na, i t'a
dògòmannin ye, fo a kunbayalen.
O ye mun ye ?

Jango JAWARA
ka bò dokofili Jijan mara la
Kita (Mali)

MEKALO TILE FOLC

A bë san këmë yirika caman bë sisani, MEKALO tile fôl labenna, k'a ke dinë kônc, jamana kelen-kelen bëe baarakelaw ka jekuluw bë wuli, k'u jo, u ka baarakecogow nögoyali walew sinsini na.

Halibi, baarakecogo nögoyali bë ka nini, kele wali gerewu sira kan.

Halibi, baarakelaw ka jekulu dôw nëmögow bë ka faga, wali k'u don kaso la, baarakecogow nögoyali nini-ni sira kan.

Nka jamana minnu y'o yoro faamuya kosebe, olu n'u ka baarakelaw ka jekuluw têbila nögon na, bawo, feere bëe lajelen tigelen don, ka ban, ka baarakelaw sago k'u ye.

Mali b'o jamanaw la, k'a d'akan, Mali baarakelaw ka jekulu «UNTM» ani Mali jamana kelennaton «UDPM» n'a fangaso nëmögow bolo bëe nögon bolo, faso baara la.

O niyorsigi de kadara kônc, Mali baarakelaw sagow bëe ka k'u ye sira bëe kan.

A fônjogonkô wale ka dôgo kosebe, bawo, sigikakuma ka ca, minnu laban ye jekawale ye, nögonfaamuya kônc.

Mali kônc, jamana nëmögow ni baarakelaw ka jekulu nëmögow bëe lajelen de bë je, ka donba in gintanw laben, k'u latemé nögon fe, i ko kulu kelen.

Nka, ninan san 1990 MEKALO tile folc gintanw masekake, bawo, «UNTM» kuntigi dankan, Mamadu GUNDO SIMAGA, n'ale de tun ye lakolikaramögow ka sendika jekulu nëmögô fana ye, o fatura TUREN, ITALI jamana kônc, san 1990 Awirilikalo tile 28 don.

An bë dugawu k'a ni furë tow bëe lajelen ye, Mali ani dinë kônc. Ala ka baarakelaw sago k'u ye.

Kabini «KIBARU» bòtuma fo ka na se bi ma, san o san, samiyè donda fè, cikèlankanaw bë wele u ka kun-nafonisèbèn kérénkérènnér fè, hakililajigin sira kan, walasa samiyè kan'u ta u tègè ma.

Nka wele in sinsinyorò ye tunkaran-kew ye, bawo tunga tè danbe dòn, o témènen kô, bëe lajelen bënn'ibara. San o san, kabini ja këra sahelijamanaw siginyògòw ye, funankènin baa yirika bë wuli ka b'u ka togodaw la ka dugubaw ni jamana wèrèw sègèrè. A bë fò an fè yan ko :jirikuru mèen o mèen ji la, a tè se ka yélèma k'a kè bama ye. Waati laban in na, gèlèya kelen don ka dinyè jamanaw bëe labò hakè la, f'u wajiibyara ka dansigi tunkaran-kew donni na, u bara.

Senekolaw laben tuma sera

Dènmissènw, jamana socèmajiriw, aw minnu bòra a' ka so k'a fakòròniw n'a bakòròniw to sègèn ni nyani ni hamí la, samiyè donda in na faso b'aw wele. A'ye na mònè b'u la ni dabakala samako nyuman ye ! A'ye n'u nyèji cè n'a yeli y'u fè.

A dogolen tè mògò si la ko san fila laban ninnu na, samiyè nyèna Mali kònò. Ala barika la, malidenw ka suman sènèlenw y'u labò fo k'a tò feere siginyògònjamana wèrèwma, halisa ja kelen don ka minnu tòorò. Nyinansamiyè doncogoka nyicogo min na, an bë dugawu k'e Ala k'a labancogo nyè ten. Nka n'an ko suman, o tè taa dabankanaw kò. Dabankanaw dun ye jònwyè, nifunankènìuw tè, minnu falen don u ni na. Olu dògòman minnu bolila jakòngò waatika dugubaw ni jamana wèrèw sègèrè, aw faso Mali b'aw wele, bawo a jirala sinyè caman jamana nyèmögò fòlò, Zenerali Musa TAWALE fè, ko mògò si tèna na Mali jò malidenw nò na.